

**Dkt. Robert A. Peterson, Ufunuo na Maandiko
Matakatifu,
Kipindi cha 14, Ufunuo Maalum katika Agano Jipya,
Maandiko Matakatifu, Vifungu Muhimu, Marko
12:35-37, na Yohana 10:35**

© 2025 Robert Peterson na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Ufunuo na Maandiko Matakatifu. Hii ni kipindi cha 14, Ufunuo Maalum katika Agano Jipya, Maandiko Matakatifu. Vifungu Muhimu, Marko 12:35-37, na Yohana 10:35.

Tuombe. Baba mwenye neema, tunakushukuru kwamba wewe ndiye Mungu anayesema, kwamba umesema neno lako kwa ajili yetu. Jinsi tungekuwa gizani bila neno la Mungu lililoandikwa! Tubariki tunapojifunza kile linalosema kujihusu na kile ambacho wengine wamefikiria kulihusu. Tuongoze katika kweli yako. Tutie moyo, tunaomba. Katika jina la Yesu, amina.

Tumefanya kazi na ufunuo wa jumla katika uumbaji, katika dhamiri, katika historia. Tumezungumzia kuhusu ufunuo maalum katika Agano la Kale na Jipya, na kisha tukazingatia ufunuo maalum kama mwili katika Agano Jipya.

Na sasa, kwa muda wetu uliobaki, tunafanya kazi ya kumjua Mungu kupitia maandiko na ufunuo maalum katika neno la Mungu lililoandikwa. Aina muhimu ya ufunuo maalum ni Maandiko Matakatifu. Ndiyo chanzo cha ujuzi wetu wa aina nyingine za ufunuo, hurekodi historia ya ufunuo maalum, na, muhimu zaidi, hutuambia kuhusu upendo wa Yesu, maisha, kifo, ufufuo, na kurudi kwake.

Tunaanza kujifunza kwetu maandiko kama ufunuo kwa kuchunguza vifungu vitano muhimu, nami nitavitaja tu. Marko 12:35-37 na Yohana 10:35.

Maandiko hayawezi kuvunjwa. 1 Wakorintho 14:37 na 38, na kisha maandiko mawili maarufu zaidi kuhusu maandiko, 2 Timotheo 3:14-17 na 2 Petro 1:16-21.

Kwa kuwa Marko 12 inategemea Zaburi 110, hebu tugeukie hapo kwanza. Hakuna shaka kwamba Zaburi zinamzungumzia Yesu, lakini jinsi zinavyofanya hivyo si rahisi kubaini. Wakati mwingine Daudi, au Mtunga Zaburi, ni mfano, mfano wa awali katika nafsi yake ya Kristo atakayekuja. Wakati mwingine sentensi, vifungu, au misemo katika Zaburi hutumika katika Agano Jipya katika motifu ya utimilifu wa utabiri kuelezea maisha ya Yesu.

Bila shaka, haya yote ni halali. Sihoji. Ninasema tu kwamba kuna aina mbalimbali hapa.

Wakati mwingine , Mtunga Zaburi ni mtesekaji, mtesekaji mwenye haki, na Agano Jipya linatuambia kwamba jinsi jambo hilo linavyoonekana katika picha kamili ya Biblia ni kwamba mtesekaji mwenye haki ni picha ya Bwana Yesu Kristo, mtesekaji mwenye haki. Kuna Zaburi za Kimasihi, lakini chache sana ni Zaburi za Kimasihi pekee. Ingawa jambo hilo linaweza kujadiliwa, ni maoni yangu na ya baadhi ya wasomi wa Agano la Kale wanaoheshimika ambao ninaongelea kwamba Zaburi ya 110 ni Zaburi ya Daudi.

Bwana anamwambia Bwana wangu, keti mkono wangu wa kuume, hata nitakapowafanya adui zako kuwa kiti cha miguu yako. Bwana atainyosha kutoka Sayuni fimbo yako ya enzi—itawale kati ya adui zako.

Watu wako watajitoa kwa hiari siku ya nguvu zako wakiwa wamevaa mavazi matakatifu. Tangu tumboni mwa asubuhi, umande wa ujana wako utakuwa wako. Bwana ameapa wala hatabadilisha nia yake.

Wewe ni kuhani milele kwa mfano wa Melkizedeki. Bwana yuko mkono wako wa kuume. Atawaponda wafalme siku ya ghadhabu yake.

Atatekeleza hukumu kati ya mataifa, na kuwajaza maiti. Atawavunja-vunja wakuu juu ya dunia nzima. Atakunywa kutoka kwenye kijito kando ya njia.

Kwa hivyo, atainua kichwa chake. Ukweli kwamba hii ni Zaburi ya Daudi unaonekana kuwa muhimu kadri mambo yanavyoendelea. Agano Jipya pia linaitambua hivyo, kama vile kichwa cha Zaburi kinavyofanya.

Bwana anamwambia Bwana wangu. Maneno mawili tofauti ya Mungu yametumika. Bwana kwa herufi kubwa, BWANA, ni Yahweh, jina la agano la Mungu katika Agano la Kale, Tetragramatoni , pekee na hutumika kila wakati kwa Mungu mwenyewe.

Bwana yuko hapa, Adonai. Bwana yuko hapa Adonai. Jinsi inavyoonekana ni kwamba kuna tofauti kati ya Bwana Yahweh na Bwana Adonai.

Adonai wakati mwingine hutumika kwa malaika na wanadamu, mabwana wa kibinadamu kama walivyokuwa, na malaika, na si kwa Mungu mwenyewe, ingawa hutumika kwa Mungu mwenyewe kama ilivyo katika muktadha huu. Bwana anamwambia Bwana wangu, keti mkono wangu wa kuume hata nitakapowafanya adui zako kuwa kiti cha miguu yako. Bwana anamwambia Bwana wa Daudi, keti mkono wangu wa kuume.

Mungu anamwalika Bwana wa Daudi hivi; zaidi ya kumwalika, anamwambia, na anamwamuru aketi mkono wake wa kuume. Hapo ndipo mahali pa heshima na mamlaka kuu zaidi duniani hadi nitakapowafanya adui zako kuwa kiti cha miguu yako na kuwashinda adui zako.

Maandishi ya kale na kadhalika yanaonyesha picha za wafalme wakiwa na miguu yao juu ya vichwa vya wafalme wengine, na hakuna shaka kuhusu maana yake. Kaa mkono wangu wa kuume hadi nitakapowashinda adui zako. Tatizo ni, kama Kichwa cha Zaburi na Agano Jipya zinavyoshuhudia Zaburi ya Daudi, kwa sababu Mwisraeli mwingine yeyote katika ufalme, katika ufalme wa kusini wa Yuda, angekuwa na mabwana wawili, Mungu mbinguni, Yahweh, na Yahshua, Yahshua, Yahshua , na mfalme, Daudi.

Lakini kwa kuwa Daudi ndiye mwandishi wa Zaburi, ana mfalme mmoja tu, naye ni Mungu mbinguni. Hana mfalme duniani. Lakini Zaburi hii inasema kwamba ana wafalme wawili, jambo ambalo ni la kushangaza angalau na linadokeza zaidi, hata kabla ya ufafanuzi wa Yesu, kwamba Daudi ana mabwana wawili wa kimungu.

Na Yahweh, Yahshua, Yahshua, Yahshua anamwamuru Bwana wa Daudi aketi mkono wake wa kuume, mahali pa heshima na mamlaka, inaonekana mahali pa usawa na Mungu. Bwana, Yahweh tena, anatumia kutoka Sayuni fimbo yako ya enzi. Mungu anatenda kwa niaba ya Bwana wa Daudi.

Tawala katikati ya adui zako. Watu wako watajitoa kwa hiari siku ya nguvu zako wakiwa wamevaa mavazi matakatifu. Ni vita, na Bwana wa Daudi hapakosi watu wa kujiriwa kupigana kwa niaba yake.

Watu wanapigana kwa hiari kwa niaba yake. Tangu tumbo la asubuhi, umande wa ujana wako utakuwa wako. Hili ni andiko linalojadiliwa, na uwezekano mbili ulipatikana.

Moja ni kwamba Bwana wa Daudi, Yahshua Bwana, kwamba inarudia maana ya mistari tuliyoisoma hivi punde. Tangu tumboni mwa asubuhi, umande wa ujana wako, yaani, vijana wanaojitolea kwa ajili ya vita, utakuwa wako. Tangu mwanzo wa siku, idadi ya watu wanaojitolea kupigana kwa niaba ya Bwana wa Daudi ni mingi kama umande unaong'aa kwenye nyasi asubuhi na mapema kama jua linavyochomoza na kung'aa.

Tangu tumbo la asubuhi, tangu mwanzo wa asubuhi, umande wa vijana wako wa kujitolea, vijana wa kujitolea, utakuwa wako. Kwa hivyo inarudia kile 3A ilikuwa imesema. Watu wako watajitoa wenyewe kwa hiari.

Tafsiri nyingine inayowezekana ni kwamba, kutoka tumboni mwa asubuhi, umande wa ujana wako utakuwa wako. Ufafanuzi unajadiliwa, lakini maana, hisia zote mbili zimetolewa katika zaburi yenyewe. Kwa hivyo, sio tatizo kwa theolojia.

Ama 3B, nitaiita, inarudia 3A, au 3B inatarajia 7. Atakunywa kutoka kwenye kijito, njiani. Kwa hivyo, atainua kichwa chake. Hiyo inazungumzia Gatorade wakati wa mapumziko, ikiwa utafanya, akimsaidia Bwana wa Daudi katika vita vyake dhidi ya maadui zake. Hiyo ina maana sawa na hii: tangu mwanzo wa siku na wa vita, umande wa ujana wako utakuwa wako.

Hutakosa nguvu na werevu katika mapambano yako dhidi ya maadui zako. Kwa hivyo, ama 3B inarudia maana ya 3A au inatabiri maana ya 7. Zote mbili ni kweli. Kwa hivyo, samahani kwa kujiondoa kwangu, lakini haijalishi kwa theolojia.

Wafafanuzi wa Agano la Kale wataendelea kujadili jambo hilo. Bwana ameapa, nachukua hili kuwa mwanzo wa aya ya pili au ubeti wa pili, ukitaka, kwa sababu ni usemi wa pili wa kimungu. Bwana ameapa, mstari wa 1 unasema kwa Bwana wangu, na kisha hutoa hotuba.

Hapa, Bwana ameapa na hatabadilisha mawazo yake, na kisha hutoa hotuba ya kimungu. Zote mbili, 1 na 4, zina utangulizi, fomula ya utangulizi wa unabii, na hotuba ya moja kwa moja ya Mungu. Wakati huu, ingawa ni jambo la kushangaza kama la kwanza, Bwana ameapa na hatabadilisha mawazo yake.

Wewe, Bwana wa Daudi, ni kuhani milele kwa mfano wa Melkizedeki. Hili si kweli. Bwana wa Daudi ameketi mkono wa kuume wa Mungu kama mtawala, kama mfalme.

Yeye ni mfalme shujaa, kama mistari ya 2 na 3 inavyoonyesha, lakini sasa yeye pia ni kuhani? Hilo haliaminiki. Makuhani na wafalme hutengwa katika Agano la Kale. Zaidi ya hayo, yeye ni kuhani milele.

Hilo haliwezekani. Wana wa Haruni ni makuhani, na mmoja anapokufa, mwingine anachukua nafasi yake. Na hapa ndipo mshtuko wa kweli unakuja.

Wewe ni kuhani milele kwa mfano wa Melkizedeki. Nini? Zaidi ya hili, hakuna kitu kama hicho katika Agano la Kale kama mfano wa Melkizedeki. Melkizedeki anaonekana ghafla, ghafla, katika Mwanzo 14.

Anakutana na Ibrahimu baada ya kuwashinda wafalme na kumwokoia Lutu, na anaitwa kuhani wa Mungu Aliye Juu Sana. Anambariki Ibrahimu, ambaye humlipa zaka, kama vile angekuwa akimlipa Mungu mwenyewe. Anamlipa Melkizedeki kama mwakilishi wa Mungu, kama kuhani wa Mungu.

Bwana ameapa wala hatabadilisha nia yake; ni kiapo kizito. Unabii, wakati huu, ni kiapo. Wewe ni kuhani milele kwa mfano wa Melkizedeki.

Bwana wa Daudi ameketi mkono wa kuume wa Mungu kama mfalme mshindi, mahali pa heshima na mamlaka na mahali panapoonekana sawa na Mungu. Na sasa yeye pia ni kuhani katika mpangilio huu wa ajabu. Melkizedeki anaonekana katika Mwanzo 14, katika Zaburi 110 mstari wa 4, na kisha katika kitabu cha Waebrania, hasa katika sura ya 7, ambapo ufafanuzi mkubwa wa jina lake unatolewa.

Yeye ni mfalme na kuhani wa Salemu, na kadhalika. Mfalme wa haki, mfalme wa Salemu, kuhani wa Mungu Aliye Juu Sana. Kwa hivyo, inageuka kuwa utaratibu wa Melkizedeki ni utaratibu wenye makuhani wawili.

Melkizedeki na Yesu, ndivyo ilivyo. Na bila shaka, zaburi haitumii jina la Yesu. Zaidi ya hayo, nia ya vita inaendelea tena katika mstari wa 5. Bwana yuko mkono wako wa kuume.

Hii ni tofauti na mstari wa 1. Mstari wa 1, Bwana wa Daudi ameinuliwa mkono wa kuume wa Mungu. Hapa, Bwana, ni Adonai au Adon, ni Mungu, si Tetragramatoni, si Yahweh, anapigana mkono wa kuume wa Daudi, mahali pa udhaifu, anachukuliwa na, amefunikwa na mtu ambaye, kama tunavyosema, ana mgongo wake, ana mkono wake wa kuume, na huyo ni Bwana mwenyewe, anampigania. Atawavunja wafalme, neno kali, siku ya ghadhabu yake.

Atafanya hukumu miongoni mwa mataifa. Hapa, hakuna hukumu katika suala la ushauri wa busara. Hapa, hukumu katika suala la kuwachinja maadui.

Na kuichinja ni kwa sababu ya kujaza mataifa maiti, miili iliyorundikana. Atawavunja-vunja wakuu, au viongozi, vichwa, juu ya dunia nzima. Na kisha, kama tulivyosema hapo awali, 7 inazungumzia Mungu akimfufua Bwana wa Daudi anaposhiriki katika vita hivi vikali.

Kwa hivyo, naona hii kama zaburi ya kimasihhi pekee, na hiyo ni tatizo. Ina maana gani kwa msikiaji, wasomaji, na wasikilizaji mwanzoni, wakati wa kutoa zaburi? Ikiwa tafsiri hii ni sahihi, basi maana iliyo nayo ni kuwapa tumaini, hata kwa njia ambazo hawawezi kuelewa kikamilifu, kwamba Mungu atawatembelea watu wake, atatoa ukuhani mwingine, na yeye, yule anayekuja, atafanikiwa, atakaa mkono wa kuume wa Mungu, na cha kushangaza, atakuwa mfalme na kuhani kwa wakati mmoja. Hakika, ni mengi sana kwa watakatifu wa Agano la Kale kuelewa.

Na kwangu mimi inaonekana kama mahali panapozungumziwa katika 1 Petro 1, ambapo manabii walijikuna vichwa vyao ili kuelewa utu wa Kristo na mambo ambayo angefanya huku roho ya Kristo ndani yao ikitabiri kile ambacho kingetokea, ikitabiri mateso na utukufu wa Kristo. Kwa msingi huu, tunaenda kwenye Marko 12, ambapo

Yesu amerudi kwenye kiti cha enzi. Viongozi wake wa Kiyahudi na wapinzani wake wanamtafuta, ingawa hapa, Yesu anachukua hatua.

Na Yesu alipokuwa akifundisha hekaluni, Marko 12:35, alisema, waandishi wanawezaje kusema kwamba Kristo ni Mwana wa Daudi? Daudi mwenyewe alitangaza, lakini angalia, Daudi mwenyewe, katika Roho Mtakatifu alisema, Bwana alimwambia Bwana wangu, keti mkono wangu wa kuume hata niwaweke adui zako chini ya miguu yako. Yesu anasema, Daudi mwenyewe anamwita Bwana, basi nije kuwa mwanawe ? Umati mkubwa wa watu ukamsikiliza kwa furaha. Ni muhimu kuelewa kwamba Yesu hakani kwamba Masihi ni mwana, mzao wa Daudi.

Hata hivyo, anaongeza taarifa nyingine ambayo ni vigumu kitheolojia kuichanganya na ukweli kwamba Masihi ni mwana, mzao wa Daudi. Waandishi wanawezaje kusema kwamba Kristo ni mwana wa Daudi? Yesu hakatai hilo. Anataka tu kujua jinsi ubinadamu wa Masihi unavyolingana na marejeleo haya ya Agano la Kale kuhusu uungu wake.

Anawachanganya wapinzani wake kimakusudi, anapofundisha, bila shaka, kujihusu, ingawa hata hasemi hivyo. Daudi mwenyewe alitangaza kwamba hapa ni mahali pa ajabu, mstari huu. Daudi mwenyewe anatangaza kwamba ni maneno ya Daudi, lakini Daudi anayasema maneno haya katika Roho Mtakatifu.

Yaani, chini ya msukumo. Maneno ya Daudi, wakati huo huo, ni maneno ya Roho Mtakatifu. Loo, ni maneno ya Daudi; ni maneno ya kibinadamu, lakini ni maneno ya kibinadamu ya kimungu.

Ni maneno ya Mungu na maneno ya Daudi mara moja. Na maneno hayo ni ya ajabu. Bwana alimwambia Bwana wangu, keti mkono wangu wa kuume, hata nitakapowaweka adui zako chini ya miguu yako.

Bwana, Yahweh, Mungu aliye mbinguni, anamwambia Bwana wa Daudi, anamwita Bwana, na anamwambia aketi mkono wake wa kuume, kama tulivyoona katika ufafanuzi wetu wa Zaburi 110. Bwana alimwambia Bwana wangu, keti mkono wangu wa kuume hata nitakapowaweka adui zako chini ya miguu yako. Daudi anamwita Bwana, Yesu anasema, basi nije awe mwanawe ? Na watu walifurahi kuona Yesu akiwachanganya viongozi wa Kiyahudi.

Siku ya Jumanne ya Wiki ya Mateso, Yesu anawajadili Mafarisayo na Waherode kuhusu kulipa kodi ya kura kwa Kaisari. Hii ni katika muktadha uliotangulia . Katika muktadha uliotangulia, inakuwa ya haraka zaidi kwa kila kifungu ninachosoma.

Masadukayo walijadiliana kuhusu ufufuo na wakatoa amri kuu zaidi. Kwa hivyo katika Marko 12, 13 hadi 34, Yesu anawajadili Mafarisayo na Maherodi kuhusu kulipa kodi

ya kura kwa Kaisari. Anawajadili Masadukayo waliokataa ufufuo. Yesu anathibitisha hilo.

Na Yesu anajadiliana na mwandishi kuhusu amri kuu zaidi. Kisha, anawakabili Wayahudi kwa maneno tuliyoyasoma. Mwandishi anawezaje kusema kwamba Masihi ni mwana wa Daudi? Daudi mwenyewe anasema, kwa Roho Mtakatifu, Bwana alimwambia Bwana wangu, keti mkono wangu wa kuume, hata nitakapowaweka adui zako chini ya miguu yako.

Daudi mwenyewe anamwita Bwana. Anawezaje basi kuwa mwanawe? Yesu anawachanganya maadui zake. Waandishi wanakubali kwamba Masihi atakuwa mzao wa Daudi, yaani, mwanadamu. Yesu hakatai ubinadamu wa Masihi bali anawafanya adui zake washughulikie ukweli wa ziada.

Masihi pia ni Mungu. Daudi anaandika Zaburi 110. Anasimulia jinsi Mungu, Bwana, alivyomwambia Bwana wa Daudi, Masihi, Bwana wangu, aketi mkono wa kuume wa Mungu hadi awashinde maadui wa Masihi.

Akiongozwa na Roho Mtakatifu, Mfalme Daudi anawatambua watu wawili kama Bwana, Mungu na Masihi. Na kama tulivyosema hapo awali, kama Mfalme, Daudi hamwoni mwanadamu kama Bwana. Baada ya yote, alikuwa Bwana, Mfalme, na Masihi wa kibinadamu juu ya Israeli.

Yesu anakamilisha hoja hiyo. Nilikosea hapo awali. Bila shaka, Mfalme Daudi alikuwa mfalme wa ufalme uliougana na si ufalme wa kusini pekee.

Hilo linafuatia kifo cha Sulemani na mgawanyiko kati ya Yeroboamu kaskazini, Israeli, na Rehoboamu kusini, Yuda. Naomba radhi. Yesu anakamilisha hoja hiyo katika mstari wa 37.

Daudi anamwita Masihi, yule ajaye, Bwana, lakini basi ni vipi mwana wa Daudi? Anawezaje kuwa mwanadamu na Mungu kwa wakati mmoja? Umati mkubwa unafurahia kumsikia Yesu akiwashangaza viongozi na walimu wa Kiyahudi. Hatutahukumu mioyo yao au nia zao katika starehe hiyo. Yesu anakubali uandishi wa kibinadamu wa Maandiko Matakatifu.

Daudi aliandika Zaburi ya 110. Kama kichwa cha Zaburi kinavyosema, Yesu pia anafundisha uandishi wa kimungu wa Maandiko. Kwa maana Daudi anazungumza Zaburi ya 110 kwa Roho Mtakatifu.

Biblia ya kawaida ya Kikristo, ESV, katika Roho Mtakatifu. Zote mbili ni tafsiri zinazokubalika za kihusishi, kihusishi cha Kigiriki, en . Inaweza kumaanisha ndani, inaweza kumaanisha kwa kuonyesha, utendakazi.

Roho ndiye mwakilishi ambaye Daudi aliandika. Tafsiri ya Biblia ya Kikristo ya kifungu kinachofanana katika Mathayo 22:43 inakamata maana. “Imekuwaje basi kwamba Daudi, akiongozwa na Roho, anamwita Bwana?” Hiyo ni kusema, Roho ni tafsiri inayolingana na kifungu kidogo lakini inawasilisha kile ninachokiona kama mafundisho ya kweli ya mstari huo.

Inakuwaje basi kwamba Daudi, akiongozwa na Roho, anamwita Bwana? Zaburi 110:1 si tu matokeo ya Mfalme Daudi. Roho Mtakatifu pia anaongoza mchakato wa uandishi. Kuna kipengele cha kimungu na cha kibinadamu katika Biblia.

Kifungu chetu kinachofuata kiko katika Yohana 10. Tuliona hapo awali kwamba katika hotuba yake ya Mchungaji Mwema, Yesu alidai kwamba yeye na Baba walikuwa mmoja, Yohana 10:30, katika , katika muktadha, katika uwezo wao wa kuwalinda kondoo salama, katika uwezo wao wa kufanya kazi ya Mungu ya kuwalinda, kudumisha wokovu wa watu wa Mungu. Yohana 10:31, Wayahudi walichukua mawe tena ili wampige.

Yesu akawajibu, Nimewaonyesha kazi nyingi njema kutoka kwa Baba. Kwa ajili ya ipi kati ya hizo mnanipiga mawe? Wayahudi wakamjibu, Hatukupigi mawe kwa ajili ya kazi njema, bali kwa kukufuru, kwa sababu wewe, ukiwa mwanadamu, unajifanya Mungu. Yesu akawajibu, Je, haikuandikwa katika torati yenu, Nilisema ninyi ni miungu? Na ikiwa aliwaita miungu, ambao neno la Mungu liliwajia, na maandiko hayawezi kutanguka, je, mwasema juu yake yeye ambaye Baba alimtakasa na kumtuma ulimwenguni, mnamkufuru? Kwa sababu nilisema mimi ni Mwana wa Mungu? Ikiwa sizifanyi kazi za Baba yangu, basi msiniamini.

Lakini nikizifanya, hata kama hamniamini mimi, aminini kazi hizo, mpate kujua na kuelewa ya kuwa Baba yu ndani yangu, nami ni ndani ya Baba. Tena, walitaka kumkamata, lakini alitoroka mikononi mwao. Kwa mara nyingine tena, tuna Zaburi ya Agano la Kale kama msingi muhimu kutoka kwa kifungu hiki, na hiyo ni Zaburi ya 82 wakati huu.

Hiki ni kifungu kigumu katika Injili ya Yohana, na tunahitaji kuelewa kwamba kwa namna fulani, Yesu anacheza kwa kufuata sheria za wapinzani wake. Hatoi picha kamili ya ukweli kamili, hatoi uongo wowote, lakini anacheza kwa kufuata sheria zao, na anawashinda katika mchezo wao wenyewe, kwa kusema. Lakini kwa kufanya hivyo, hatoi maelezo kamili ya utu wake.

Anawachanganya kwa kutumia maandiko yao, ambayo ni maandiko yake, kuonyesha kwamba si kufuru kwake kujiita Mwana wa Mungu. Zaburi ya 82 ni fupi, na naweza kusoma jambo lote—Zaburi ya Asafu.

Mungu amechukua nafasi yake katika shauri la kimungu. Katikati ya miungu, ndogo, na nyingi, anashikilia hukumu. Mungu amechukua nafasi yake katika shauri la kimungu.

Katikati ya miungu, anashikilia hukumu. Mtahukumu kwa dhuluma hadi lini na kuwapendelea waovu? Wapeni haki wanyonge na yatima. Walindeni walioteseka na walio maskini.

Waokoeni wanyonge na wahitaji, waokoeni kutoka mkononi mwa waovu. Huna maarifa wala ufahamu.

Wanatembea gizani. Samahani. Hawana maarifa wala ufahamu.

Wanatembea gizani. Misingi yote ya dunia inatikisika. Nilisema, Ninyi ni miungu.

Ndogo g na wingi tena. Wana wa Aliye Juu Zaidi , nyote. Hata hivyo, kama wanadamu, mtakufa na kuanguka kama mkuu yeyote.

Ondoka, Ee Mungu, uhukumu dunia, kwa maana utairithi mataifa yote. Katika muktadha huo, Mungu mbinguni, katika mahakama yake ya kimungu, katika nafasi yake kama hakimu, hafurahishwi kwa sababu wanadamu duniani wanaosimama mahali pake, na kuna mjadala fulani kama wanadamu hawa ni wafalme au wakuu au labda mahakimu, majaji duniani, lakini kwa vyovyote vile , hafurahishwi kwa sababu hawaonyeshi haki wanayopaswa kuonyesha. Wao ni wawakilishi maskini wa Mungu kwa sababu wanahukumu isivyo haki, mstari wa 2. Wanaonyesha upendeleo kwa waovu, labda matajiri waovu, ambao huwalipa rushwa.

Na Mungu anawaamuru wawatendee haki wanyonge na yatima, kuwatetea walioteseka na maskini, kuwaokoa wanyonge na wahitaji, kuwaokoa kutoka mkononi mwa waovu, jambo ambalo hawa majaji au watawala hawafanyi. Anawalipua tu wanadamu waovu wanaotawala na kutoa hukumu isivyo haki kwa jina lake. Anawaita miungu.

Katika mstari wa 6, nilisema, ninyi ni miungu, wana wa Aliye Juu Zaidi , nyote. Aina hiyo inaonekana kama wafalme kwangu, lakini najua kuna mjadala miongoni mwa wasomi wa Agano la Kale, na wanatheolojia wanahitaji kuwa wanyenyekevu na kuwasikiliza wataalamu katika Agano zote mbili. Hata hivyo, kama wanadamu mtakufa na kuanguka kama mkuu yeyote.

Ondoka, Ee Mungu, uhukumu dunia, maana utairithi mataifa yote. Wazo la Yesu hapa si rahisi kulifuata. Kwa mara nyingine tena, hatoi dai kamili, bali anacheza kwa sheria za Wayahudi na kufafanua Agano la Kale kwa njia ambayo wangeikubali, na hivyo anawachanganya tena.

Yesu anahitimisha hotuba ya Mchungaji Mwema kwa kudai kwamba yeye na Baba ni kitu kimoja katika kuwalinda watu wa Mungu. Wayahudi wanajibu kwa kuokota mawe ili kumpiga mawe. Yesu anawauliza ni kazi gani nzuri aliyoifanya kutoka kwa Baba wanataka kumpiga mawe, mstari wa 32.

Wanajibu kwamba watamtupia mawe si kwa matendo mema bali kwa kukufuru kwa sababu yeye, mwanadamu wa kawaida, anajifanya sawa na Mungu, mstari wa 33. Kisha Yesu anatumia hoja ya Agano la Kale kuonyesha kwamba hana hatia ya kukufuru. Anaomba Zaburi ya 82, ambapo Bwana anawakemea mahakimu waovu wa Israeli kwa kutenda isivyo haki kwa kuwapendelea waovu na kuwatumia vibaya maskini na wahitaji.

Bwana anawakumbusha kwamba yeye ndiye mwamuzi wao mbinguni, nao watapita. Hata hivyo, Mungu anawaita miungu, wadogo, kwa sababu wanasimama mahali pake duniani na kutoa haki kwa wanadamu wenzao. Nimefaidika kutokana na ufafanuzi wa Alan P. Ross kuhusu Zaburi, juzuu ya 2, kurasa za 5 hadi 26.

Yesu anatumia hoja ya Kiyahudi, kuanzia ile ngumu hadi ile rahisi zaidi. Bado tunatumia hii leo, lakini ilitumiwa na Wayahudi waliomtangulia. Ikiwa jambo gumu zaidi ni kweli, kwamba Mungu angewaita wanadamu tu miungu, basi jambo gumu kidogo pia ni kweli, kwamba Yesu angeweza kuitwa mwana wa Mungu.

Hii ni hoja kutoka kwa kubwa hadi ndogo, au zaidi kitaalamu, zaidi hasa, kutoka kwa ngumu hadi rahisi zaidi. Hoja inaenda hivi, na Yesu anatumia hoja hiyo hiyo, kwa mfano, katika Mahubiri ya Mlimani. Ikiwa Mungu atafanya jambo gumu zaidi, atafanya jambo rahisi zaidi katika Mahubiri ya Mlimani.

Ikiwa Mungu anakupa mwili na afya, je, hatakupa nguo za kuvika mwili wako? Hapa, ikiwa Mungu anawaita wanadamu tu, watawala au majaji, majaji wa kidunia, miungu, ni jambo dogo kwa Yesu kujiita mwana wa Mungu. Si vigumu sana. Huzuni njema.

Ikiwa jambo gumu zaidi ni kweli, kwamba Mungu angewaita wanadamu tu miungu, basi jambo gumu kidogo pia ni kweli, kwamba Mungu angewaita kwamba Yesu angeweza kuitwa mwana wa Mungu. Kama nilivyosema hapo awali, hili si fundisho kamili la uungu wa Kristo, lakini amewaweka wazi anapofungua neno la Mungu. Kwa hivyo hadai kila kitu kilicho kweli kumhusu, lakini hakika anaondoa silaha kwenye jaribio lao la kumshtaki kwa kufuru.

Kwa mtazamo wa kwanza basi, Yesu haonekani kudai uungu, lakini tukiangalia kwa makini zaidi, tunaona anazungumzia kuwepo kwake kabla na kufanyika mwili anapomtaja yule ambaye Baba alimtenga na kumtuma ulimwenguni. Kwa kweli, kwa bahati mbaya, anafundisha uungu wake. Yohana 10:36 ESV, je, unamtaja yeye ambaye baba alimtakasa na kumtuma ulimwenguni? Mwana wa Mungu alikuwepo kabla hajazaliwa Bethlehemu.

Alikuwepo hapo awali. Aliwekwa wakfu na kutumwa ulimwenguni. Kwa hivyo yeye ni wa kimungu.

Sio lengo la hili. Lengo la hili ni kuwakamata katika mtego wao wenyewe, kuhoji kutoka kwa maandiko kwa njia ambazo hawawezi kujibu. Lakini kwa kufanya hivyo, anadokeza, ni njia nzuri ya kusema hivyo, uungu wake.

Yesu anataja Agano la Kale lenye mamlaka anapotangaza kwamba yeye ni Mungu. Maandiko hayawezi kutanguka, mstari wa 35. Anatoa kidokezo cha tafsiri ya neno kuvunjwa kwa kurejelea sheria ya Kiyahudi katika mstari wa 34.

Je, haikuandikwa katika sheria yenu kwamba nilisema ninyi ni wa Mungu? Yesu anarejelea maandiko ya Agano la Kale, na zaburi inakuhusu, si Pentateuki, kama sheria. Yesu anatoa kidokezo cha tafsiri ya neno lililovunjwa katika usemi, maandiko hayawezi kuvunjwa, kwa kurejelea sheria ya Kiyahudi katika mstari wa 34, na kunukuu Zaburi 82 katika mstari wa 35. Yesu hanukuu kutoka kwa sheria vitabu vitano vya Musa.

Ananukuu zaburi kuonyesha haki yake ya kuitwa mwana wa Mungu. Yesu anaiona Agano la Kale lote kama sheria, na kwa hivyo, hakuna hata moja kati yake inayoweza kuvunjwa. Kuvunjwa hapa kunamaanisha kubatilisha, au kuwekwa kando kidogo, kana kwamba ilikuwa na mamlaka kidogo.

Kwa hivyo Yesu anafundisha kwamba Agano la Kale lote ni sheria kwa maana ya kuwa na mamlaka. Yesu pia analichukulia Agano la Kale kama lililoongozwa na Mungu. Analiona kama mamlaka ya Mungu ambayo yanaweza kutatua migogoro ya kitheolojia.

Yesu akithibitisha mamlaka ya Agano la Kale anamaanisha msukumo wake. Sababu pekee ambayo ina mamlaka kwa theolojia kutatua mijadala kama ile anayofanya na viongozi wa Kiyahudi ni kwa sababu ni neno la Mungu lililovuviwa. Yesu hazungumzii mara nyingi kuhusu msukumo wa Agano la Kale, lakini katika vifungu vingi anaonyesha kwamba anauona kama neno la Mungu.

Kitabu muhimu sana hapa ni John Wenham , *Kristo na Biblia* . Sasa kimechapishwa kwa mara ya tatu, na John Wenham ameenda kuwa na Bwana. Hata hivyo, wanawe wawili, mmoja akiwa msomi wa Agano la Kale na mwingine akiwa msomi wa Agano Jipya, wanaendelea na kazi nzuri kwa jina la baba yao.

John Wenham amesoma mtazamo wa Yesu kuhusu maandiko na kuhitimisha kwamba anayachukulia kama sahihi kihistoria, yenye mamlaka kwa theolojia na maadili, na ufunuo ulioongozwa na maneno kutoka kwa Mungu. Yesu anajisalimisha kwake na anayatii katika maisha yake yote duniani. Muhtasari wa Wenham

unarudiwa, na ninanukuu kutoka kwa *Kristo na Biblia*, John Wenham, “kwa Kristo Agano la Kale lilikuwa la kweli, lenye mamlaka, lililovuviwa. Kwake, Mungu wa Agano la Kale alikuwa Mungu aliye hai, na mafundisho ya Agano la Kale yalikuwa mafundisho ya Mungu aliye hai. Kwake, kile ambacho maandiko yalisema, Mungu alisema. Zaidi ya hayo, kwa Kristo, mafundisho yake mwenyewe na mafundisho ya roho iliyofundishwa mitume yalikuwa ya kweli, yenye mamlaka, na yenye msukumo.

Kwake, alichosema, walisema, chini ya uongozi wa Roho, Mungu alisema. Kwake, alichosema yeye na wao, chini ya uongozi wa roho, Mungu alisema. Kwake, Mungu wa Agano Jipya alikuwa Mungu aliye hai, na kimsingi, mafundisho ya Agano Jipya yalikuwa mafundisho ya Mungu aliye hai.”

Kwa hivyo, tuliona katika Marko 12, Yesu kuhusu Zaburi 110 kama ilivyosemwa, Daudi aliposema alinena kwa Roho Mtakatifu, na hapa Yesu anasema andiko haliwezi kuvunjwa, akithibitisha mamlaka yake, kwa sababu inadokeza kwamba ni neno la Mungu. Katika hotuba yetu inayofuata, tutaendelea kujifunza baadhi ya vifungu hivi muhimu, tukianzisha mafundisho ya Maandiko Matakatiifu kama ufunuo maalum.

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Ufunuo na Maandiko Matakatiifu. Hii ni kipindi cha 14, Ufunuo Maalum katika Agano Jipya, Maandiko Matakatiifu. Vifungu Muhimu, Marko 12:35-37, na Yohana 10:35.